

ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဒေသနာနှင့် ဝိပဿနာပြန့်ပွားရေးအသင်း

NEW APPROACH TO BUDDHA DESANA

ဗုဒ္ဓဒေသနာကို စနစ်သစ်နည်းဖြင့် လေ့လာခြင်း

စာစဉ်(၉)

ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ

၂၀၀၆-ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၅-ရက်
ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး လှိုင်မြို့နယ် ဓမ္မာရုံလမ်းတွင်
ဟောကြားသောတရားတော်

ဦးဌေးအောင်

(မဟာသဒ္ဓမ္မဏေတိကဓဇ)

ပဓာနနာယက၊ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဒေသနာနှင့် ဝိပဿနာပြန့်ပွားရေးအသင်း
တွဲဖက်ဌာနမှူး (ငြိမ်း)၊ နိုင်ငံတော်ပရိယတ္တိသာသနာ့တက္ကသိုလ်၊ မန္တလေး

ပုဒ္မဒေသနာကို စနစ်သစ်ပြင်လေ့လာခြင်း

စာစဉ် - ၉

ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိ

၂၀၀၆-ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၅-ရက်
ရန်ကုန်မြို့၊ လှိုင်မြို့နယ်၊ ဓမ္မာရုံလမ်းတွင်
ဟောကြားသောတရားတော်

ဦးဌေးအောင်

(မဟာသဒ္ဓမ္မဧကတိကဓဇ)

ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဒေသနာနှင့်ဝိပဿနာပြန့်ပွားရေးအသင်း
တွဲဖက်ဌာနမှူး၊ နိုင်ငံတော်ပရိယတ္တိသာသနာ့တက္ကသိုလ်(မန္တလေး)

ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ

သမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ သဘောဟာဖြင့် အမြင်မှန်ဖို့၊ ခံယူချက်မှန်ဖို့၊ အဲဒီသဘာဝ။ သဘာဝက ကံ၏အလုပ်။ အကြောင်းဖြစ်သောကံနှင့် အကျိုးဖြစ်သော ဝိပါက။ အဲဒီ သဘာဝတရားတွေနှင့် ပတ်သက်လို့ မှန်မှန်ကန်ကန် သဘာဝကျအောင်မြင်နိုင်ဖို့ လေ့လာတဲ့ပညာပါ။

အဓိကအချက်က အမြင်မှန်ဖို့ဆိုတဲ့ သဘာဝ။ အမြင်ကို မှန်ကန်အောင်ဆိုတာက အခြေခံဖြစ်တဲ့ ‘သုတမယ’ပညာခေါ်တဲ့ အခုလို ကြားနာရတဲ့ပညာဟာ အခြေခံကျကျ သဘာဝကျကျသင်ပေးမှ အမြင်ကလည်း မှန်တယ်။ ခံယူချက်အယူလည်း မှန်တယ်။ အဲဒီသဘောသည် သမ္မာဒိဋ္ဌိပါ။ ဒီမှာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ(၃)ပါးကို လေ့လာရတယ်။ တစ်ပါးက ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဒုတိယက ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ တတိယက မဂ္ဂဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိ။ (၃)မျိုးရှိတယ်။ ဒီမှာ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုတာကလည်း ဝိပဿနာခေါ်တဲ့ စကားလုံးရဲ့အဓိပ္ပာယ်ကို သဘောပေါက်ဖို့၊ ဝိပဿနာဆိုတာဟာ ထူးသောဉာဏ်မျက်စိနှင့် မြင်အောင် ဆင်ခြင်ခြင်း၊ သုံးသပ်ခြင်း၊ ကြည့်ရှုခြင်းသည် ဝိပဿနာခေါ်ပါသည်။

ဒီဝိပဿနာခေါ်တဲ့ ထူးသောဉာဏ်မျက်စိနှင့် ကြည့်တဲ့အခါမှာလည်း မှန်သောအမြင်၊ မှန်သောအယူများရရှိဖို့ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုတာကိုလည်း သိအောင်၊ နားလည်အောင် ခုလို သုတမယပညာများ ဆည်းပူးရပါတယ်။

သေသေချာချာ နှလုံးသွင်းကြဖို့ အချက်တွေရှိပါတယ်။ ကြားနေကြ၊ သိနေကြစကားလုံးနှင့် သဘာဝမှာ တကယ်ရှိနေကျ အကြောင်းအ

ရာကို ဒေသနာမှာဖော်ပြထားပုံ၊ ဖော်ပြထားတဲ့ နည်းစနစ်၊ အဲဒီမှာ များသောအားဖြင့် ဝိပဿနာဆိုတဲ့ စကားလုံးဟာ လောကုတ္တရာခေါ်တဲ့ လောကမှထွက်ကြောင်း၊ သံသရာမှ လွတ်မြောက်ကြောင်း အကြောင်းအရာများကို သိအောင်ကြိုးစားခြင်း၊ အားထုတ်ခြင်းသည်သာလျှင် ဝိပဿနာလို့ ခံယူကြတာများပါတယ်။ ‘ဝိပဿနာဆိုတာ ထူးထူးခြားခြား ဉာဏ်နှင့်ထိုးထွင်း၍ သိအောင်၊ မြင်အောင် ကြိုးစားလေ့လာရသော အလုပ်ပါ’

ဒီမှာ သေသေချာချာ ပြန်ပြီးစဉ်းစားတဲ့အခါ အခုလို လောကုတ္တရာပညာလို့ခေါ်ရတဲ့ သံသရာမှ လွတ်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော အကြောင်းအရာများ၊ သုတပညာများ၊ သုတမယပညာ၊ စိန္တာမယပညာတွေကို လေ့လာခြင်း မဟုတ်ပါ။ ဝိပဿနာဆိုသည်မှာ ‘လောကီဝိပဿနာ’၊ ‘လောကုတ္တရာဝိပဿနာ’ဟူ၍ ဝိပဿနာဆိုသော တရားမှာ ၂-ပိုင်းကွဲပြား၍ ထင်ရှားရှိနေပါတယ်။ ဒီသဘောကို သိနိုင်ဖို့လိုပါတယ်။ ဝိပဿနာဆိုလို့ရှိရင် ‘လောကုတ္တရာတရားများကိုသာလျှင် ဖော်ပြသော ဓမ္မသဘာဝ’ဟု မှတ်ယူနေကြတယ်။

ဝိပဿနာဆိုတဲ့ စကားလုံး၏ အဓိပ္ပာယ်ကိုယ်တိုင်က ထူးခြားသောဉာဏ်၊ မြင်အောင် ရှုမြင်တာ၊ သုံးသပ်တာ။ အဲဒါ ‘ထူးခြားသောဉာဏ်’က ထူးခြားသောဉာဏ်ပဲ။ သို့သော် အကြောင်းအရာဟာ လောကီတရားများ၏ အကြောင်းအရာကိုလည်း ထူးခြားသော ဉာဏ်မျက်စိနှင့် သိအောင် ကြိုးစားမှု၊ အားထုတ်မှု ရှိတယ်။ လောကုတ္တရာ တရားများအတွက်လည်းပဲ ထူးခြားသော ဉာဏ်မျက်စိနှင့်သိအောင် အားထုတ်မှု ရှိပါတယ်။ ဒီနှစ်ပိုင်းကို ကွဲပြားခြားနားအောင် သိဖို့ပါ။

ဘုရားရှင် ဟောကြားတဲ့ ဒေသနာမှာပါတဲ့ တရားတွေပဲ ပြန်ပြီး တော့ လေ့လာပါ။ လေ့လာတဲ့အခါ ကြားဖူး၊ သိဖူးတဲ့ စကားတွေ အဘိညာဏ၊ အဘိညာဏ်။ အဘိညာဏဟာလည်း ထူးခြားသောဉာဏ်နှင့် သိတာကို အဘိညာဏ်ခေါ်တာပါ။ ထို ထူးခြားသောဉာဏ်ကို သာမန် နည်းနှင့်တော့ မရဘူး။ ပထမ စိတ်ကိုလေ့ကျင့်ရပါတယ်။ အဲဒီအခါ သမာဓိတွေ ရပါတယ်။ ဒီသမာဓိအား အဆင့်ဆင့်တက်လာလို့ အပ္ပနာ သမာဓိနဲ့ ဥပစာရသမာဓိဆိုတဲ့ နှစ်ပါးမှာ ဥပစာရသမာဓိက ပထမအဆင့် ရပါတယ်။ နောက်တစ်ဆင့်က အပ္ပနာသမာဓိ၊ အလွန်ကို တည်ငြိမ်ခိုင် မြဲသော စိတ်စွမ်းအားကို ရပါပြီ။ ဒါဟာ ဈာန်လို့ခေါ်တာပါ။ ဒီဈာန် အဆင့်ဆင့်မှာ ပထမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်၊ စတုတ္ထ ဈာန်အဆင့်ရောက်တဲ့ သမာဓိအားဆိုတာ အလွန်ကြီးမားပါတယ်။ အဲဒီ သမာဓိအားပေါ်မှာ အခြေခံပြီးတော့မှ ထူးသောအသိ၊ ထူးသောအမြင်ရ အောင် တည်ဆောက်တာ၊ ဒါကို အဘိညာဏ၊ အဘိညာဏ်လို့ ခေါ်ပါတယ်။

အဘိညာဏ် (၆)ပါးလို့ ရွတ်နေကြတာ ကြားဖူးပါတယ်။ ဒီအဘိညာဏ် (၆)ပါးဆိုတာ ထူးသောဉာဏ်နှင့် သိထားသော သဘာဝ(၆)မျိုး၊ ဒီအဘိညာဏ်(၆)ပါးကို သေသေချာချာ ပြန်လေ့လာတဲ့အခါ သူ့နာမည် နှင့်သူ ‘ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိအဘိညာဏ်’။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ အဘိညာဏ်ဆိုတာ ရှေးကဖြစ်ဖူးသော အတိတ်ကာလက ဖြစ်ခဲ့သည့် အကြောင်းအရာများကို ပြန်၍ ဆင်ခြင်စဉ်းစားနိုင်သော အဘိညာဏ်။ အဲဒါ အဘိညာဏ်တစ်မျိုး။

နောက်တစ်ခုက ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဏ်။ နတ်မျက်စိကဲ့သို့ မြင်နိုင်သော အဘိညာဏ်။ နံပါတ် (၃)က ‘ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဏ်’။ နတ်တို့၏ နားကဲ့သို့ ကြားနိုင်သော အဘိညာဏ်။ နံပါတ်(၄) ပရစိတ္တဝိဇာနန အဘိညာဏ်။ ဒါကိုပဲ တစ်မျိုးခေါ်လျှင် စေတောပရိယအဘိညာဏ်။ စေတောပရိယအဘိညာဏ်ဆိုတာ စိတ်၏အကြောင်းကို ထိုးထွင်း၍ သိအောင် (ဝါ) သူတစ်ပါး၏စိတ်ကိုလည်း ထိုးထွင်း၍ သိတဲ့ပညာ။ နံပါတ်(၅)က ဣဒ္ဓိဝိဓ အဘိညာဏ်၊ ဖန်ဆင်းမှုအမျိုးမျိုးကို ဆောင်ရွက်နိုင်တဲ့ အဘိညာဏ်။ အဲဒီ အဘိညာဏ်ငါးမျိုး ရှိပါတယ်။ နောက်ဆုံးက အာသဝက္ခယအဘိညာဏ် ဖြစ်ပါတယ်။ အာသဝက္ခယလို့ခေါ်သော ကိလေသာ အာသဝေါတရားများ ကုန်ရာကုန်ကြောင်းကို လေ့လာသောပညာ၊ အထူးသိသော ဉာဏ်ကို အာသဝက္ခယဉာဏ် ခေါ်တယ်။ အဲဒီ အာသဝက္ခယဉာဏ်သည် သာလျှင် လောကုတ္တရာပညာအစစ် ဖြစ်ပါတယ်။

ရှေ့ငါးခုဖြစ်သော ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ဒိဗ္ဗသောတ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသ စတဲ့ အဲဒီ ငါးပါးသည် လောကီအဘိညာဏ်တရား ငါးပါး၊ လောကီအဘိညာဏ် ငါးပါးသည် ဝိပဿနာပညာ ငါးမျိုး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီတော့ သဘောပေါက် နားလည်ရမယ့် အကြောင်းအရာက ဝိပဿနာလို့ စကားလုံးကိုသုံးလျှင် လောကုတ္တရာ ပညာသက်သက်ကိုသာလျှင် ဝိပဿနာလို့ မှတ်ယူနေပေမယ့်လို့ အရင်းအမြစ်က ‘ထူးသောဉာဏ်နှင့် မြင်လို့၊ သိလို့ ပေါ်ပေါက်လာတဲ့ ပညာရပ်များကို ဝိပဿနာ ခေါ်ပါတယ်။

သို့သော် ယခုဖော်ပြထားတဲ့ ဝိပဿနာဆိုသော လောကီအဘိညာဏ် (၅)ပါးဆိုတာဟာလည်း လွယ်ကူစွာရနိုင်သည့် ဓမ္မသဘာဝမျိုး

မဟုတ်ပါ။ ထူးထူးခြားခြား လေ့ကျင့်ထားမှ ပထမအဆင့် ဈာန်ရမှာ။ အဲဒီ ဈာန်တရားမှ တစ်ဆင့်တက်မှ အဘိညာဏဆိုတဲ့ အဘိညာဏ် ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ အဘိညာဏ်ဆိုတဲ့ သဘာဝတရားဟာ ထူးသောဉာဏ် ပညာနှင့်သာလျှင် အာသဝခေါ်သော ကိလေသာများကို အဟုတ်တကယ် ပယ်နိုင်သတ်နိုင်တာ။ ဒီတော့ ကိလေသာများကို ပယ်နိုင်သတ်နိုင်သော ထူးသောပညာ၊ ဒီသဘောလေးတွေကို အခြေခံကျကျ စဉ်းစားထားမှ သဘာဝတရားတွေအကြောင်းကို ပြေပြေလည်လည်၊ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ သိနား လည်နိုင်မယ်။ ခုပြောခဲ့တဲ့ အဘိညာဏ်(၅)ပါးက ဈာန်တရားတွေနှင့် ပွားများပြီး အားထုတ်ပါမှ ရနိုင်သောစွမ်းအားတွေပါ။

ဒီ လောကုတ္တရာပညာဖြစ်သော အာသဝက္ခယဆိုတဲ့ ဉာဏ်ကို ရအောင်ရောက်အောင် အားထုတ်တဲ့နေရာမှာ (၂)ပိုင်းဖြစ်လာတယ်။ အခုပြောတဲ့ အဘိညာဏ်မျိုးကို ရယူပြီးမှ ဝိပဿနာဉာဏ်ဘက်သို့ ကူး လို့ရှိရင် အဘိညာဏ်နှင့်တကွရရှိသော ပညာ၊ အာသဝေါတရား ကုန် သော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အဘိညာဏ် တစ်ပါး၊ နှစ်ပါး၊ သုံးပါး၊ လေးပါး၊ ငါးပါး အဲလို အဘိညာဏ် (၆)ပါးနှင့် ရဟန္တာအဖြစ်သို့ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဆဋ္ဌာဘိဥပဿကရဟန္တာပါ။ အဲဒီသဘောကို သေသေချာချာ နှလုံးသွင်း။ ဒီလို အဘိညာဏ် (၆)ပါးနှင့်တကွ ရသောပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရှိသလို လောကီအ ဘိညာဏ်(၅)ပါးကို မရပေမယ့် လောကုတ္တရာအဘိညာဏ်ဖြစ်သော ကိ လေသာတွေ ကုန်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ အာသဝက္ခယဉာဏ်ကိုရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ လည်း ရှိပါတယ်။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေက အဘိညာဏ်မရဘူး။ ကိလေသာ သက် သက်သာ ကုန်ရာကုန်ကြောင်းအတွက်ကိုသာလျှင် ကြိုးစားအားထုတ်တဲ့

ပုဂ္ဂိုလ်၊ ကိလေသာကုန်ပြီဖြစ်လျှင် သူဟာ ရဟန္တာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလို ရဟန္တာ ဖြစ်ရာဖြစ်ကြောင်းအတွက် အားထုတ်ရတဲ့ ပညာပါ။ ဒီပညာ ကို အာသဝက္ခယပညာ၊ အာသဝေါတရားများ ကုန်ရာကုန်ကြောင်းအ တွက် အားထုတ်ရသော နည်းပညာ။ အဲဒီလို အာသဝေါတရားများ ကုန် ပြီးတော့ ကိလေသာများ ကုန်၍ ရဟန္တာဖြစ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ သူ့ကို ‘သုက္ခဝိပ သာက ရဟန္တာ’လို့ ခေါ်ပါတယ်။

ဒီသဘောသဘာဝတွေကို သေသေချာချာ နှလုံးသွင်းတတ်၊ ဆင် ခြင်တတ်လာလျှင် ‘ဝိပဿနာ-ဝိပဿနာ’လို့ သုံးနှုန်းတဲ့ စကားကို ခြုံငုံ၍ ဆင်ခြင်တတ်၊ စဉ်းစားတတ်ပါတယ်။ ဝိပဿနာမှာ လောကီဝိပဿနာ နှင့် လောကုတ္တရာဝိပဿနာ ပါတယ်။

လောကီလို့ဆိုရုံနှင့် ပေါ့ပေါ့တန်တန်နဲ့ရသော စွမ်းအားမျိုး မ ဟုတ်ပါ။ လောကီတရားတွေ ဖြစ်သော်ငြားလည်းပဲ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿ တိအဘိညာဏ်၊ ဒိဗ္ဗစက္ခအဘိညာဏ်၊ ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဏ်၊ စေ တောပရိယအဘိညာဏ်၊ ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဏ်၊ အဲဒီလို အဘိညာဏ် မျိုးကိုရမှ တစ်ဆင့်တက်ရပါတယ်။ ဒီလို အဘိညာဏ်မျိုးကို ရဖို့ဆိုတာ လောကီပညာလို့သာ ခေါ်ရသော်လည်းပဲ လွယ်လွယ်ကူကူနှင့် ရယူနိုင် သော ပညာမျိုးမဟုတ်ပါ။ ပထမအဆင့် ဈာန်ရပြီးမှသာ ရနိုင်တာပါ။ သမာဓိအား အလွန်ကောင်းသော အပ္ပနာသမာဓိဖြစ်အောင် ရမှ ဖြစ်ပါ တယ်။ ခုပြောတဲ့ အာသဝများ ကုန်ရာကုန်ကြောင်းအတွက် အားထုတ်ရ တဲ့ ပညာဟာ အာသဝက္ခယဉာဏ် ခေါ်တယ်။ ဒါသည်လည်း ဝိပဿနာ ပညာ ဖြစ်တယ်။

အာသဝေါတရားများ ကုန်ရာကုန်ကြောင်းအတွက် ထူးသော ဉာဏ်ကိုရအောင် အားထုတ်ရတဲ့ ဝိပဿနာကို ‘မဟာဝိပဿနာ’လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ထူးသောဉာဏ်နှင့် အာသဝေါတရားများ ကုန်ရာကုန်ကြောင်းအတွက် အားထုတ်ရတဲ့ပညာ။ ဒီမှာ ကျင့်မှုသိက္ခာ ပါလာပါတယ်။ သိက္ခာလည်းရှိ၊ အကျင့်ကလည်း ကျင့်ကြံအားထုတ်ရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီအာသဝေါတရားများ ကုန်ရာကုန်ကြောင်းအတွက် အားထုတ်ရတဲ့ပညာ၊ အားထုတ်ရတဲ့အကျင့်ကို အဓိပညာသိက္ခာလို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဒါကို လောကုတ္တရာ ဝိပဿနာ၊ မဟာဝိပဿနာပညာလို့လည်းခေါ်တယ်။ အဓိပညာ ဝိပဿနာလို့လည်း ခေါ်တယ်။ ဒီ သဘာဝတရားတွေကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် နှလုံးသွင်းကြ၊ ဆင်ခြင်ကြရပါတယ်။ ဒီ အဓိပညာဝိပဿနာဆိုတာဟာ နှလုံးသွင်းပုံ နှလုံးသွင်းနည်းတွေက ထပ်တလဲလဲ ကြားနာထားရတဲ့ နည်းတွေပါပဲ။ ဒီဝိပဿနာမှာ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ ဝိပဿနာဆင်ခြင်ရှုပါတယ်။

အနိစ္စာနုပဿနာဆိုတာ မမြဲသောသဘာဝကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်နေတဲ့ သဘာဝ၊ ဒီအနိစ္စာနုပဿနာဆိုသော ဘာဝနာ (ဝါ) အနိစ္စာနုပဿနာပညာ။ သူဟာ လောကုတ္တရာပညာ၊ လောကုတ္တရာဝိပဿနာ လမ်းကြောင်းပေါ်မှာ လျှောက်ရသောနည်းပညာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအနိစ္စာနုပဿနာဆိုတဲ့ စကားကို သုံးနှုန်းတဲ့အခါ ဒီအနိစ္စဆိုသော မမြဲခြင်းသဘော၊ မမြဲခြင်းသဘောကို ရှုတော့မယ်ဆိုရင် အရှုခံဖြစ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားတွေကို ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးတို့ အလုပ်လုပ်နေသော ရုပ်နာမ်တို့၏ သင်္ခါရ (သင်္ခါရ - အလုပ်)။ ရုပ်တွေလုပ်နေသော အလုပ် (သို့မဟုတ်) နာမ်ဓာတ်တွေ အလုပ်လုပ်နေတဲ့ အလုပ်။ ဒီအလုပ်တွေကို ဆင်ခြင်တဲ့အခါ ရုပ်က

သူ့သဘာဝနဲ့သူ၊ သူ့လုပ်ငန်းနဲ့သူ လုပ်နေတာပါ။

ရုပ်၏သဘောက ကျရာနေရာက သူ့ရဲ့လုပ်ငန်းကို သူလုပ်တာ။ ကျရာနေရာဆိုတာ ရူပက္ခန္ဓာထဲမှာပါနေတဲ့ အဖွဲ့အစည်း၊ အဖွဲ့အစည်းဆိုတာဟာ ကလာပ်ဆိုတဲ့ ကလာပ်စည်းလေးတွေဟာ အဖွဲ့အစည်း။ ဒီအဖွဲ့အစည်းတွေကို တစ်မျိုးစီ၊ တစ်မျိုးစီ နာမည်ပေးလိုက်တော့ သူ့လုပ်ငန်းနှင့်သူ ကျရာအလုပ် လုပ်ရပါတယ်။

အရိုးအဖွဲ့အစည်း၊ အသားအဖွဲ့အစည်း၊ သွေးအဖွဲ့အစည်း၊ သူတို့က အဖွဲ့အစည်းတွေဖြစ်တယ်။ ဒါတွေဟာ ခန္ဓာ၊ ရူပက္ခန္ဓာ။ ဒီ ရူပက္ခန္ဓာခေါ်တဲ့ အရိုးအဖွဲ့အစည်းလေးတွေဟာ သူ့ရဲ့ ကျရောက်ရာနေရာမှာ သူ့လုပ်ငန်းကိုသူ ကျေပွန်အောင်ဆောင်ရွက်နေရတယ်။ အဲဒီမှာ ကျေပွန်အောင်ဆောင်ရွက်သည့် သဘောပင်လျှင် အရိုးကလာပ်စည်း၏ အလုပ်ဖြစ်ပါတယ်။

အရိုးကလာပ်စည်း လုပ်နေတဲ့အလုပ်ကို သေသေချာချာ ကြည့်လိုက်လျှင်လည်း ရူပက္ခန္ဓာမှာ အမာဆုံးဖြစ်သည့် အရိုးကလာပ်စည်းသည်ပင်လျှင် အရိုးကလာပ်စည်း ဖြစ်လာပြီးလျှင် အရိုး၏တာဝန်ကို ဆောင်ရွက်ရပါတယ်။ ဆောင်ရွက်ရာမှာ ဓမ္မ၏နိယာမ၊ သဘာဝတရားတို့၏ နိယာမအတိုင်း ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ ပြီးတော့ အိုမင်းတယ်။ ပျက်စီးတယ်။ ဒီသဘာဝတရားကို သူ မလွန်ဆန်နိုင်ပါ။ ကလာပ်စည်းလေးတစ်ခုချင်းက အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ ပျက်စီးခြင်းနှင့် သွားနေတာပါ။ ဒီသဘာဝဟာ အလွန်သေးငယ်သော ကလာပ်စည်းတစ်ခုပင်လျှင် ဒီသဘောကို မလွန်ဆန်နိုင်ပါ။ ဒီအတိုင်း သွားရပါတယ်။ သွားနေတယ်ဆိုတာ အလုပ်

လုပ်ရင်း သွားနေတာပါ။ အရိုး၏တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရသော အလုပ်
လုပ်ရင်းနှင့် သွားနေတာပါ။

သူ့အလုပ် သူလုပ်တဲ့အခါ ဖြစ်လာတယ်၊ တည်တယ်၊ ပျက်တယ်
ဆိုတဲ့သဘာဝ ပါပါတယ်။ အရိုးကလုပ်စည်းမှာလည်း ဖြစ်၊ တည်၊ ပျက်
နှင့် သဘာဝအလုပ်ကို လုပ်နေတော့ ဒီသဘောသည်ပင်လျှင် ဉာဏ်
က ဆင်ခြင်မှ ပေါ်လာတာပါ။ အရိုးက သူ့ဟာသူ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ သဘော
ရှိတယ်။ အိုတဲ့သဘောရှိတယ်။ နာတဲ့သဘောရှိတယ်။ ပျက်တဲ့သဘော
ရှိတယ်။ သူ့ဟာသူ သွားနေတာပါ။

ဒီလိုပဲ သွေးထဲမှာရှိနေတဲ့ သွေးနီဥလေးတွေ။ ဒီသွေးနီဥခေါ်တဲ့
ကလပ်စည်းလေးတွေကလည်း ဖြစ်လာတယ်၊ အိုတယ်၊ နာတယ်၊
နောကဆုံး ပျက်စီးတယ်။ ဒါဟာ သဘာဝတရားက သူ့ဟာသူသွားနေ
တာ။ ဒါကို ဉာဏ်ပညာရှိသောသူက ရှုဆင်ခြင်တယ်။ ရှုဆင်ခြင်ပြီးမှ
ရုပ်တရားတို့သည် ဒီ အလုပ်တွေ လုပ်နေရတာဟာ မမြဲတဲ့သဘောနဲ့ ဒီ
အလုပ်တွေကို လုပ်ရပါလားလို့ သိသွားတယ်။

ကောက်ချက်ချရတယ်။ မမြဲသောသဘောနဲ့ ရှင်ရေးသင်္ခါရအ
လုပ်ကို လုပ်နေရတာလို့ စိန္တာမယပညာက သိတာပါ။ ဒီဉာဏ်ဟာ ဝိပ
ဿနာဉာဏ်ပါ။

ဒီ ဝိပဿနာဉာဏ်က အနိစ္စလက္ခဏာကို ရုပ်သင်္ခါရထဲက ထုတ်
ဖော်ပေးတာပါ။ ရုပ်သင်္ခါရဆိုတာ ‘ရုပ်အဖွဲ့အစည်းများ လုပ်နေရတဲ့ အဖွဲ့
အစည်း’၊ မမြဲဘူးဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို ဉာဏ်ကထုတ်ပြတာပါ။ ရုပ်က
ဘာမှမပြောပါ။ ရုပ်က သူ့အလုပ်သူ လုပ်နေတာ။ ဖြစ်လာတယ်၊ အိုတယ်၊

နာတယ်၊ ပြီးတော့ သူပျက်ရတယ်လို့ တွေ့ရတယ်။ အဲဒါ သူ့ဟာသူ လုပ်သွားနေတာပါ။

ဒါကို ‘နာမ်တရားက ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ’ အဖြစ်နဲ့ ရုပ်တို့၏လုပ်ငန်းကို ရှုတာပါ။ ရှုနေတော့မှ ရုပ်တွေဟာ အလုပ်လုပ်နေရပါလား။ လုပ်နေတဲ့ အလုပ်သဘောထဲမှာ အိုပြီးလျှင် နာတယ်။ နာပြီးလျှင် သေတယ်ဆိုတဲ့ သဘောဟာ မမြဲသောသဘောပါလားလို့ ဝိပဿနာဉာဏ်ကမှ ထုတ်ဖော်ပြောတာပါ။

ဒီအကြောင်းအရာတွေဟာ လုပ်ငန်းသဘောအားဖြင့် ‘ဝိပဿနာ-ဝိပဿနာ’ဟု ပြောနေသော ဝိပဿနာဉာဏ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သေသေချာချာ ပေါက်ရောက်အောင် ဆင်ခြင်တတ်ဖို့ ဒီပညာများကို သင်တာပါ။

ဒီ ဝိပဿနာပညာဟာ မမြဲပါဘူးလို့ ပြောပြတော့ အခြေခံကိုက အဟုတ်အမှန်ဖြစ်သော ရုပ်တို့၏ ဓမ္မနိယာမအပေါ်က တစ်ဆင့်တက်၍ အနိစ္စလက္ခဏာကို ထုတ်နှုတ်ဖော်ပြခြင်းပါ။ ဓမ္မနိယာမက ဖြစ်လာတယ်။ အိုတယ်၊ နာတယ်၊ ပျက်တယ်။ ဒါဟာ ကလာပ်စည်းတိုင်း ကလာပ်တိုင်း ဒီလမ်းကို သွားရတာပါ။

ကလာပ်ဆိုတာ ခန္ဓာကိုယ်မှာ အသေးငယ်ဆုံးဖြစ်သော အဖွဲ့အစည်းလေးတွေပါ။ ကလာပ်လေးတွေဟာ ထုထည် တစ်မီလီမီတာခေါ်တဲ့ အလျား တစ်မီလီမီတာ၊ အနံ တစ်မီလီမီတာ၊ ဒီထူ တစ်မီလီမီတာအထဲမှာ ပျမ်းမျှခြင်း ကလာပ်ပေါင်း ၅-သန်း ဆန့်ပါတယ်။ ဒါကို ကြည့်လျှင် ကလာပ်အရွယ် ဘယ်လောက်သေးသလဲဆိုတာ ဉာဏ်က

ဆင်ခြင်နိုင်ပါမယ်။ ဒီလောက်သေးတဲ့ ကလာပလေးတွေကို ‘ဇီဝိတ ကလာပ’လို့ ခေါ်တယ်။ ဒီကလာပတွေကို အခုခေတ် စကားနဲ့သုံးလျှင် Cell ပါ။ ဇီဝိတနဲ့ တွဲလိုက်တော့ Living Cell။ ဇီဝိတကလာပဆိုတာ Living Cell ။ ဒီမှာမှ သေသေချာချာ ဉာဏ်ကရောက်အောင် ဆင်ခြင် တတ်ရမည်။

Living Cell ၊ ရှင်နေတဲ့ ကလာပမှာမှ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း ရှိတယ်။ ဇာတိ၊ ဇရာ ရှိတယ်။ ဗျာဓိရှိတယ်။ ပြီးတော့ မရုဏ်ခေါ်သော အနိစ္စ ရှိတယ်။ ဒီသဘာဝတရားတွေဟာ အခြေခံ ဓမ္မနိယာမတွေပါ။ ဒါတွေ ဟာ ဓမ္မနိယာမ၊ သဘာဝတရားတို့၏ ဖြစ်စဉ်။ ဒီဖြစ်စဉ်တွေကို မြင်တော့မှ စိန္တာမယပညာနှင့် တွေးတယ်။ တွေးတဲ့အခါကျမှ ဒီလုပ်ငန်းတွေဟာ မမြဲတဲ့သဘောနဲ့ လုပ်နေရတယ်။ မမြဲတဲ့သဘောနဲ့ ‘ရှင်ရေး’ခေါ်တဲ့ ဇီဝိ တိန္ဒြိယအလုပ်ကို လုပ်ရပါတယ်။ Living to be alive working to be alive. ဒီသဘောတွေကိုမြင်မှ ဝိပဿနာဉာဏ်ဆိုသည်မှာ ဆင်ခြင်စဉ်းစား တဲ့ ဉာဏ်ပညာဆိုတာသိတာပါ။ ဆင်ခြင်စဉ်းစားတဲ့ ဉာဏ်ပညာကိုသုံးမှ ဒီ ကလာပစည်းတွေ၏ဖြစ်စဉ် ဓမ္မနိယာမပေါ်က ထွက်ပေါ်လာတဲ့ အ ဓိပ္ပာယ်အသစ် ‘မမြဲခြင်း’ဆိုတဲ့ အနိစ္စလက္ခဏာကို ဉာဏ်နဲ့ ဆင်ခြင်တတ် တာပါ။

အနိစ္စလက္ခဏာဟာ Living Cell ခေါ်တဲ့ ကလာပစည်းတို့၏ လုပ်ငန်းသဘာဝထဲမှာ ရှိတယ်။ ကလာပစည်းတို့၏ လုပ်ငန်းသဘာဝဟာ ကလာပစည်းတို့ သူ့ဟာသူ လုပ်နေတယ်။ သူ့ဟာသူ လုပ်နေတာကို နာမ်က ရှုတယ်။ နာမ်ဖြစ်သောစိတ်က ရှုတာပါ။ ရှုတဲ့အထဲမှ မမြဲသောသ

ဘောဂ္ဂိုတယ်လို့ စိတ်က ထုတ်ပေးတာ။ အဲဒီဉာဏ်ကို ဝိပဿနာဉာဏ်လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီဉာဏ် အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။

ဒီသဘောနဲ့ သေသေချာချာ ဆုပ်ဆုပ်ကိုင်ကိုင် သဘာဝတရားကို အသုံးပြုရမည်။ မမြဲသောသဘောဆိုတာကို သေသေချာချာ နားလည် အောင်လုပ်၊ မမြဲသောသဘောဆိုတာ အဟုတ်တကယ် ကလာပ်စည်း တို့၏ လုပ်ငန်းသဘောမှာ ရှိပါတယ်။ ဒီကလာပ်စည်းတွေ ခန္ဓာကိုယ်ကြီး တစ်ခုလုံး ဖြစ်အောင် အရေအတွက်အားဖြင့် ကုဋေတစ်သိန်းကျော် ရှိပါတယ်။ (Trillion of cells) သူတို့ အလုပ်လုပ်နေကြတယ်။ လုပ်နေတဲ့ အလုပ်သည် မမြဲသောသဘောနဲ့ အလုပ်တွေ လုပ်နေရတယ်။ အဲဒီ မမြဲဆိုတဲ့စကားကို သေသေချာချာနားလည်အောင် စဉ်းစားရမယ်။ မိမိ၏ ပညာဉာဏ်မှာ အမြဲပေါ်နေရပါမယ်။

ဒီ ကုဋေတစ်သိန်းကျော်သော ကလာပ်စည်းတွေထဲမှာ အရိုး ကလာပ်စည်းဟာ အချိန်ကာလ အကြာမြင့်ဆုံး ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ အလုပ် လုပ်ပါတယ်။ ဒီသဘောလေးကို သေသေချာချာ ကြည့်တတ်၊ မြင်တတ်၊ သုံးသပ်တတ်ရမယ်။ ဒီပြင် ကလာပ်စည်းတွေက အရိုးကလာပ်စည်း လောက် ကြာကြာမခံပါ။ အခြားကလာပ်စည်းတွေက ရက်ပိုင်းအတွင်း ပျက်စီးသွားတယ်။ အရိုးကလာပ်စည်းကျတော့ နှစ်နဲ့ချီပြီးတော့ အလုပ် လုပ်နိုင်တယ်။ ဒီသဘောကို သေသေချာချာ စဉ်းစားပါ။

သုတေသီပညာရှင်တွေက တွက်ပြပါတယ်။ ဒီ ကလာပ်စည်းတွေ ထဲမှာ သက်တမ်းအတိုဆုံး ကလာပ်စည်းဟာ ဖြစ်လာပြီးတဲ့နောက် ပျက် ရတဲ့အတွင်းမှာ ၃၆-နာရီပဲ ကြာတယ်။ နှစ်မပြောနဲ့၊ သူဟာ နာရီပိုင်း

အတွင်း၊ ၃၆-နာရီကြာလျှင် ပျက်သွားပါတယ်။ ဒီလို ကလာပ်စည်းတွေ လည်း ရှိပါတယ်။ ဩဇာဓာတ်ကို ဖန်တီးပေးသော အူသိမ်ကလာပ်စည်း အဖွဲ့ပါ။

မိမိတို့ အစာစားတဲ့အခါ အရသာပေါ်အောင် ထုတ်လုပ်ပေးနေတဲ့ ဒီလျှာမှာ တည်ရှိသော အကြည်ရုပ်။ သူတို့ဟာ taste bud ခေါ်တယ်။ သူလည်း ကလာပ်စည်းအဖွဲ့ကြီးပါ။ ဇိဝှာပသာဒ တည်ဆောက်ထားတဲ့ ကလာပ်စည်းတွေဟာ သူတို့ ရှင်သန်ကောင်းမွန်နေတုန်း အရသာဓာတ်ကို ဖော်ပြတာပါ။ ဒီ ကလာပ်စည်းလေးတွေဟာ အသက် ၁၀-ရက်ပဲ ရှည်ပါတယ်။ ယခု ယနေ့စားလို့ ယနေ့ အရသာပေါ်နေတဲ့ကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ပေးတဲ့ လျှာမှာရှိတဲ့ အကြည်ရုပ်ဟာ လွန်ခဲ့သော(၁၀)ရက်ကဟာ မဟုတ်တော့ပါ။ လွန်ခဲ့သော (၁၀)ရက်က အရသာထုတ်ပေးသော ကလာပ်စည်းဟာ ပျက်သွားပါပြီ။ ဒီသဘောက အနိစ္စတာတဲ့။ မမြဲသည့် သဘာဝ၊ အနိစ္စလက္ခဏာပါ။

အဲဒီ အနိစ္စတာဆိုတဲ့ စကားဟာ ခုလို ခြုံငုံပြီး သုံးသပ်ကြည့်လိုက်တော့ ဒီသိပ္ပံဆရာတွေကလည်းပဲ ပြောပါတယ်။ ရုပ်တရားတွေမှာ အသေးဆုံးဖြစ်တဲ့ဟာကို Atom ခေါ်တဲ့ အဏုမြူ၊ အဏုမြူတွေနဲ့ ပေါင်းစပ်မှ Compound ဆိုတဲ့ Molecule လေး ဖြစ်၊ Molecule လေးတွေနဲ့ ပေါင်းစပ်မှ Cell တွေဖြစ်၊ Cell တွေနှင့်ပေါင်းမှ Organ တွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီမှာ သူတို့က တွက်ပြတာ၊ ဟောဒီ အဏုမြူတွေဟာ ခန္ဓာကိုယ်ထဲကို ဝင်လာကြတယ်။ အလုပ်အလေးဖြစ်သော ထမင်းအစရှိသည့် အစာအာဟာရတွေကိုလည်း အဏုမြူတွေနဲ့ လုပ်ထားတယ်။ သောက်တဲ့ရေ၊

ကော်ဖီတွေ၊ လက်ဖက်ရည်တွေလည်းပဲ အဏုမြူအဖြစ်နဲ့ အသက်ရှူတဲ့ လေတွေကလည်း အဏုမြူတွေ။ အောက်စီဂျင် Molecule လေးတွေ၊ နိုက်ထရိုဂျင် Molecule လေးတွေ ဝင်လာတယ်။ သူတို့ဝင်လာပြီး အတွင်း မှာ သူ့တာဝန်နှင့်သူ၊ ထမင်းက ထမင်းတာဝန်နှင့် သူ့အာဟာရဓာတ်တွေ ပေး၊ ဩဇာဓာတ်တွေ ထုတ်ပေး။ အညစ်အကြေးအဖြစ်နဲ့ ပြန်ထွက်။ သောက်လိုက်တဲ့ ရေတွေလည်းပဲ သူ့ဟာနဲ့သူ သက်ဆိုင်ရာကိစ္စ ဆောင် ရွက်ပြီး သူ့ဟာနဲ့သူ ပြန်ထွက်။ ရှူလိုက်တဲ့ လေတွေလည်းပဲ ရှူပြီးလျှင် ချက်ချင်း ပြန်ထွက်။ ဒီတော့ ဒီအထဲမှာ ဘယ်ဟာမှ မြဲတယ်လို့ မရှိဘူး။ အကုန်လုံး ဝင်လာပြီးလျှင် ထွက်ကြတယ်။

အဲဒီမှာ ဘယ်လောက်ကြာကြာ နေတုန်းဆိုလျှင် ဒီအဏုမြူ လေးတွေဟာ အကြာဆုံး ဒီခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ နေနိုင်ရင် အရိုးအဏုမြူက ခုနှစ်နှစ်(7 years)၊ ခုနှစ်နှစ်ကြာတဲ့အခါ အဲဒီအထဲမှာ ဟိုတုန်းက အဏုမြူ တစ်ခုမှ မရှိတော့ပါ။ ယနေ့ရှိနေသော အဏုမြူတွေ၊ ဒီနေ့ရှိနေသော Molecule တွေ၊ Compound တွေ၊ Cell တွေက လွန်ခဲ့သော ခုနှစ်နှစ်က မဟုတ်ဘူး။ အခု အသစ်ပစ္စည်းတွေ။ အဲဒါဟာ အနိစ္စ၏ လက္ခဏာကို သိပ္ပံဆရာများက ခြုံငုံပြီးတော့ တင်ပြထားတာပါ။

ဒီသဘောက မမြဲဘူးဆိုတာ အမှန်ပဲ။ အဲဒီဉာဏ်က မမြဲဘူး။ မမြဲဘူးလို့ ပြောတာသာ ပြောနေတာ။ မမြဲဘူးဆိုတဲ့ စကားကြားပြီး မမြဲ တယ်ဆိုတာကလည်း အခု ကြောင်းကျိုးဆက်ပြလို့ လက်ခံရုံ လက်ခံထား ပြီး မြဲတယ်၊ ခိုင်တယ်လို့ စိတ်က စွဲယူထားတာပါ။

စိတ်က စွဲနေလို့ မြဲတယ်လို့ မှတ်နေတာပါ။ တကယ် ရုပ်တရားက

မမြတာအမှန်။ အဲဒီ မမြဘူးဆိုတဲ့သဘောကိုသိမှ စိတ်က စွဲနေတဲ့ မြတယ် ဆိုတဲ့အစွဲကို လျှော့နိုင်မှာပါ။

စိတ်က စွဲနေတဲ့ မြတယ်ဆိုတဲ့ အစွဲကို သဘာဝကျကျ စိစစ်ကြည့် သော ပညာက မမြပါဘူးလို့ ပြောတာကို သဘာဝကျလို့ လက်ခံတာပါ။ သဘာဝကျလို့ လက်ခံတော့ အစွဲက ဒီသဘာဝကျတဲ့ အနိစ္စကို လက်ခံရုံ လက်ခံတာပါ။ မြတယ်ဆိုတဲ့ အစွဲက ဖယ်မပေးတော့ မြတယ်လို့ စွဲမြဲစွဲ နေတာပါ။ သူ့ကိုဖယ်ချင်လျှင် မမြဘူးဆိုတဲ့သဘာဝက ဖော်ပြနေတဲ့ အ ဓိပ္ပာယ်ကို ထပ်ခါထပ်ခါ ရှုမှတ်ပါ။ ပွားများပါ။ ရှုမှတ်ပွားများတယ်ဆိုတဲ့ သဘောက မမြဘူးဆိုတဲ့အဓိပ္ပာယ်ကို အမြဲတမ်း သုံးသပ်ဆင်ခြင်နေ တာပါ။

အဲဒီ သုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်းသည် မြတယ်လို့ စိတ်မှာ စွဲမြဲစွဲနေတဲ့ ဥပါဒါန်ကို တိုက်ဖျက်တာပါ။ တိုက်ဖျက်တယ်ဆိုတာ လွယ်လွယ်နှင့် မ ပျက်ပါ။ ကြိမ်ဖန်များစွာ တိုက်ဖျက်မှ မြတယ်ဆိုတဲ့အစွဲက ကုန်မှာပါ။ ဒါကြောင့် ထပ်တလဲလဲ တိုက်ဖျက်ရမယ်ဆိုတဲ့ အလုပ်ကို သဘောပေါက် ရပါမယ်။

ထပ်တလဲလဲ ဒီအနိစ္စလက္ခဏာကို ရှုမှတ်ပွားများခြင်း မလုပ်လျှင် ခုလိုသိတဲ့ သုတမယဉာဏ်နှင့် သိသော မမြခြင်း အနိစ္စ၊ စိန္တာမယဉာဏ် နှင့်သိသော အနိစ္စကို ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲ ဆုပ်ကိုင်ထားသော ဥပါဒါန်ရဲ့ နိစ္စက မဖယ်နိုင်ပါ။ အဲဒီ ဥပါဒါန်ခေါ်တဲ့ စွဲနေတဲ့အစွဲကို အဟုတ်ပျောက်အောင် ကျတော့ သုတမယ၊ စိန္တာမယနှင့်ပင် မဖြစ်ပါ။ ‘ဘာဝနာ’ပါမှ တိုက်ဖျက်လို့ ရတာ။ ဘာဝနာဆိုတာ ထပ်တလဲလဲ မမြတာအမှန်ကို နှလုံးသွင်းရမယ်။

ဆင်ခြင်ရမယ်။ အဲဒီလိုဆင်ခြင်မှ ကပ်နေတဲ့အစွဲက လျော့လာမှာ။ ဒါဟာ ဘုရားပေးတဲ့ နည်းပညာပါ။

တကယ် ဉာဏ်ကပေးထားတဲ့ သုတမယဉာဏ်၊ စိန္တာမယဉာဏ် က ပေးထားတဲ့ ‘ဝိပဿနာ’အမြင်၊ ဒါကို ‘ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိ’လို့ ပြောနေ တာပါ။ ဒီ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိကို ထပ်တလဲလဲဆင်ခြင်၊ မမြဲတာ အမှန် ဆိုတာ သိရုံလေးနဲ့ မရပါ။ ထပ်တလဲလဲ မမြဲတဲ့သဘောကို မမြဲတာမှန်း သိအောင် ပွားများပါ။

ပွားများပါဆိုတာ ဒီမမြဲတဲ့သဘောကို ရှုမှတ်နေပါ။ ဆင်ခြင်နေ ပါ။ အဟုတ်မမြဲမှန်း သိလာပြီးတော့မှ ဒီစိတ်ကကို မမြဲတဲ့သဘောမှန်း သိပြီး တွဲ၍နေတတ်လာပါမည်။ အဲဒီလို နေတတ်လာမှ မြဲတယ်လို့ စွဲ နေတဲ့ ဥပါဒါန်က မဝင်နိုင်ပါ။ မဝင်နိုင်ဘူးဆိုတာ ‘ကိလေသာ’ မဝင် တာပါ။ ကိလေသာက ဥပါဒါန်နှင့် တွဲလာတာ။ အဲဒီ ကိလေသာ မဝင်လျှင် စိတ် စင်ကြယ်ပါတယ်။

ဒီ စင်ကြယ်တဲ့သဘော၊ ဘုရားရှင်ပေးသော အလုပ်၊ သတိနဲ့ ဝီရိယနဲ့ လုပ်ရသောအလုပ်။ ဘာဝနာအလုပ်နဲ့ ပွားနေတာ။ သတိနဲ့၊ ဝီရိယနဲ့၊ ပညာနဲ့ ပွားနေတာ။ အဲဒီလိုပွားလို့ အဟုတ်တကယ် ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲ ကိလေသာများ လုံးဝမဝင်နိုင်အောင် အားထုတ်လျှင် မနက်ထုတ်လျှင် ညနေ တရားထူးရတယ်လို့ ပြောတာပါ။ ‘ကိလေသာမဝင်လျှင်’ တရားထူး ရတယ်။ ‘ကိလေသာဝင်’နေသေးလျှင် မရဘူး။ အဲဒါကို အထူးသိရပါမယ်။

သဘာဝ မြဲတယ်ဆိုတာလေးက၊ မြဲတယ်လို့ ယုံနေတာလေးက ဒိဋ္ဌိဥပါဒါန်။ အဲဒီ ဒိဋ္ဌိဥပါဒါန်ကို ဖယ်ဖို့ ဒီ ဝိပဿနာအလုပ်ကို အဟုတ်

လုပ်ရပါတယ်။ ဒီလိုလုပ်တဲ့ ဝိပဿနာကိုပဲ ‘မဟာဝိပဿနာ’လို့လည်း
ခေါ်တယ်။ ပြီးတော့ ‘အဓိပညာဝိပဿနာ’လို့လည်း ခေါ်တယ်။ သံသတ
ရာတစ်လျှောက်လုံး နာမ်ခန္ဓာမှာ ကပ်၍လိုက်လာသော ကိလေသာထဲက
(၂)မျိုး၊ တစ်မျိုးက ဒိဋ္ဌပါဒါန်ခေါ်သော ကိလေသာကို ဖယ်ပါတယ်။

အနိစ္စလက္ခဏာကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား မိမိရဲ့နာမ်ခန္ဓာထဲမှာ စိမ့်ဝင်
ပြီးတော့ စိတ်ထဲမှာကိုက အနိစ္စ အဟုတ်တကယ် ရှိနေမှ၊ အနိစ္စ အဟုတ်
တကယ်ရှိနေလျှင် မြင်မြင်သမျှဟာ အနိစ္စပဲ။ မိမိ၏ ရူပက္ခန္ဓာလည်း
အနိစ္စ၊ မြင်မြင်သမျှ လူတွေရဲ့ခန္ဓာကိုယ်လည်း အနိစ္စ၊ တိရစ္ဆာန် ကိုယ်မှာ
လည်း အနိစ္စ၊ အဲဒီ အနိစ္စလက္ခဏာကို မိမိအတွင်းသဏ္ဌာန်မှာလည်း
အနိစ္စ မြင်အောင်ရှု။ ပြီးတော့ သူတစ်ပါး၏ ခန္ဓာသဏ္ဌာန်တွေမှာလည်းပဲ
လူမှ မဟုတ်ဘူး။ တိရစ္ဆာန်မှာလည်း အနိစ္စ၊ လူနှင့် တိရစ္ဆာန်တင်မကဘူး။
သစ်ပင်တွေမှာလည်း အနိစ္စ။ အဲဒီသဘာဝတွေကို ထပ်ခါထပ်ခါ ရှုမှတ်
ပွားများခြင်းအားဖြင့် သံသရာတစ်လျှောက်လုံးမှာ ကပ်၍လိုက်ပါလာ
သော ကိလေသာ၊ ကိလေသာတွေက ပထမဆုံးဖြစ်သော ဒိဋ္ဌပါဒါန်ခေါ်
သော မြဲတယ်ခိုင်တယ်လို့ စွဲမြဲယုံကြည်နေသော ဥပါဒါန်အစွဲ ကိလေသာ
ကို ဝိပဿနာဘာဝနာနှင့် ဖယ်နေရပါတယ်။

ဝိပဿနာဘာဝနာက သတိကို သုံးတယ်။ ဝီရိယကို သုံးတယ်။
ပညာကို သုံးတယ်။ ဘာလက္ခဏာကို ရှုနေတာတုန်း၊ အနိစ္စလက္ခဏာကို
ရှုနေတာ။ ဘယ်ထဲမှာ ရှုနေတာတုန်း၊ ရူပက္ခန္ဓာ၏ သင်္ခါရထဲမှာ ဒီအနိစ္စ
လက္ခဏာ အဟုတ်တကယ် ရှိပါတယ်ဆိုတာကို ရှုမှတ်တာ၊ ပွားများတာ။
ဒီသဘော၊ ဒီသဘာဝတွေဟာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ပွင့်ပေါ်လာမှ ဒီလိုသွား၊

ဒီလိုကြည့်၊ ဒီလိုမြင်လိမ့်မည်။ မြင်တဲ့သဘောတရားဟာ အမှန်တကယ် ဖြစ်သော ဓမ္မသဘာဝကို မြင်တာ။ ဓမ္မသဘာဝထဲမှာ အနိစ္စလက္ခဏာ ပါနေတယ်လို့ သိတာပါ။

အနိစ္စလက္ခဏာဟာ သိရုံ ကြုံရုံနှင့် မပြီးပါ။ အနိစ္စ၏ သဘော တွေ ဒီနာမ်ခန္ဓာမှာ စိမ့်ဝင်စွဲမြဲနေရပါမည်။ ဒီ ရူပက္ခန္ဓာကြီး မြဲတယ်၊ ခိုင်တယ်လို့ထင်နေလို့ တွယ်ဖက်နေသော၊ မြဲတယ်ခိုင်တယ်လို့ စွဲမြဲ ယုံ ကြည်နေသော အစွဲက တွယ်ဖက်ခိုင်းတာပါ။ ရူပက္ခန္ဓာကြီး မမြဲတာကို အဟုတ်မြင်နေလျှင် တွယ်ချင်ဖက်ချင်တဲ့ အာသာက တဖြည်းဖြည်း၊ တဖြည်းဖြည်း ပြယ်သွားမယ်။ အာသာပါ ပျောက်သွားမယ်။ အလုပ်က ရူ ပက္ခန္ဓာပေါ်မှာ ငါ့ကိုယ်-ငါ့ခန္ဓာလို့ တွယ်နေတဲ့ အစွဲအာသာက ပုထုဇဉ် တိုင်းမှာ အလွန်ခိုင်မာပါတယ်။ ရှိရုံတင်မက၊ ခိုင်ခိုင်မာမာ အမြစ်တွယ်နေ တာပါ။ ဒီလို အမြစ်တွယ်နေမှုကို သိရပါမယ်။ သိမှ သူ့ကိုယ်ထဲတွဲ အလုပ်ဟာ သာမန်နဲ့တော့ သူမထွက်ပါ။ အမြစ်မပြုတ်ပါ။ သတိအား၊ ဝီရိယအား၊ ပညာအား ပါမှပါ။ ပညာသည် ဝိပဿနာပညာပါ။ အနိစ္စ လက္ခဏာကို ပညာဉာဏ်က ပြောနေတာပါ။

အဲဒီဟာတွေဟာ အလွန်မှ တန်ဖိုးကြီးလို့ သူတို့ကို ‘မဟာဝိပဿနာ’လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ‘အဘိညာဏ်ရဖို့ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ဒိဗ္ဗသောတလောက ရတဲ့ ဝိပဿနာမျိုးကို ‘မဟာဝိပဿနာ’လို့ မခေါ်ပါ။ အဓိပညာ ဝိပဿနာလို့ မခေါ်ပါ။

ဒီအဘိညာဏ်ငါးပါးဆိုတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓများ မပွင့်သော်လည်း ဝီရိယရှိသူ၊ အားထုတ်သူ၊ ပညာရှိသူများ အဲဒီအဘိညာဏ်တွေ ရနေ

တယ်။ ရနိုင်တယ်။ သို့သော် အခုပြောတဲ့ အာသဝက္ခယဉာဏ်ဆိုတာ အာသဝများ ကုန်ရာကုန်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ နည်းပညာက ‘သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ’ကမှ ပေးနိုင်တာပါ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကပေးမှ ဒီနည်းပညာကိုရပြီး စနစ်တကျ သုံးမှ၊ အဟုတ်လေ့ကျင့်မှ ဒီကပ်နေ၊ စွဲနေတဲ့ ဥပါဒါန်၊ ဒိဋ္ဌိဥပါဒါန်ကို ဖယ်နိုင်မှာပါ။

ယုံထားတာက ငါ့ကိုယ်၊ ငါ့ခန္ဓာလို့ ယုံတယ်၊ မြတယ်၊ ခိုင်တယ်လို့ ယုံတယ်။ အဲဒီ ယုံနေတဲ့သဘောကို ဖယ်ရမှာ။ ဒီအလုပ်ဟာ အလွန် ခဲယဉ်းတယ်။ သိမ်မွေ့တယ်။ ဒီပညာဟာ ဝိပဿနာပညာ၊ ‘မဟာဝိပဿနာပညာ’ပါ။ ဒီအနိစ္စလက္ခဏာကို သိဖို့ဆိုတာဟာ မဟာဝိပဿနာပညာ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကမှ ပေးနိုင်တာပါ။

ဒါကြောင့်မို့လို့ မြတ်စွာဘုရားမပွင့်မီ ဘုရားအလောင်းဘဝနှင့် ပါရမီတွေဖြည့်တဲ့အခါ ဘုရားအလောင်းကိုယ်တိုင်က လောကီအဘိညာဏ်(၅)မျိုးကို ရတယ်။ ရပြီးတော့ သူ့ကိုယ်တိုင်က ရူပါဝစရဘုံမှာ ဗြဟ္မာဖြစ်တယ်။ ဒီလို ဗြဟ္မာဖြစ်ပြီးတော့ သူနဲ့ အပေါင်းအပါကို ဗြဟ္မာ ဖြစ်အောင် ဟောပြောတယ်၊ ညွှန်ပြပါတယ်။

အပေါင်းအပါနှင့်တကွ ဗြဟ္မာပြည်ကို ရောက်နိုင်တယ်။ သို့သော် လည်းပဲ ဗြဟ္မာပြည်ကို ရောက်ရုံဖြစ်သော နည်းပညာဆိုတာဟာ လောကီပညာပါ။ လောကီအဘိညာဏ်၊ လောကီဝိပဿနာ(၅)ပါးက ထုတ်ပေးတာ။ ဒါကြောင့် ဘုရားရှင်က အဲဒီ လောကီဝိပဿနာဖြစ်သော အဘိညာဏ် (၅)ပါးလောက်ကိုပဲ တန်ဖိုးထားပြီး မေ့လျော့မနေနဲ့လို့ သတိပေးတာပါ။

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဖြစ်လာပြီးတော့ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓက ပေးတဲ့ နည်းပညာဟာ အခက်ခဲဆုံး၊ အသိမ်မွေ့ဆုံးဖြစ်သော နည်းပညာ။ အဲဒီနည်းပညာကို မြင်အောင် ရှုနိုင်တဲ့ဉာဏ်ကို ဝိပဿနာဉာဏ် ခေါ်တယ်။ အဲဒီ ဝိပဿနာဉာဏ်ဟာ လောကီအဘိညာဏ်များကို ရအောင်လုပ်နိုင်တဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်ထက်ထူးသော ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်လို့ သူ့ကို ‘မဟာဝိပဿနာ’ခေါ်ပါတယ်။ သူ့ကိုပဲ ထက်မြက်တဲ့ပညာနှင့် ရှုမှတ်ရလို့ ‘အဓိပညာဝိပဿနာ’လို့လည်း ခေါ်ပါတယ်။

ဒါတွေကို ကွဲကွဲပြားပြား ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိလာမှ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုသော စကားလုံး၏အဓိပ္ပာယ်ကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိလာတယ်။ တန်ဖိုးတွက်တဲ့အခါမှာလည်း အခုပြောတဲ့ အဓိပညာ ဝိပဿနာက တန်ဖိုးအလွန်ကြီးမှန်း သိမှာပါ။ ဒီ သဘာဝတွေ ထပ်တလဲလဲ ကြားဖူးတာတော့ အမှန်ပါ။ အခုပြောတာက စနစ်နှင့်ပိုင်းခြား၍ ဝေဖန်ပြီးသိဖို့ ပညာကို ပေးတာ။ စနစ်မပါ၊ ပိုင်းပိုင်းခြားခြား မရှိလျှင် ဒီစကားလုံးများကို ထပ်ခါတလဲလဲ ကြားနေသော်လည်းပဲ မိမိကိုယ်တိုင် အသုံးပြုဖို့ကျတော့ အသုံးမပြုတတ်ကြဘူး။ လေ့ကျင့်ဖို့လည်း မလေ့ကျင့်တတ်ဘူး။

ဒါကြောင့် အရေးကြီးနေတာက Systematic Analysis တဲ့။ ယခုခေတ် လူတွေ အင်္ဂလိပ်စကားတွေ တတ်တော့ သိပါတယ်။ ပါဠိစကားက ဘာလဲသိလား၊ ဝိဘဇ္ဇဉာဏ်တဲ့။ ဒီဉာဏ်ကို ဝိဘဇ္ဇဉာဏ်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ အလွန်အရေးကြီးတဲ့ ဉာဏ်ပါ။ ဒီစကား Systematic Analysis ဆိုတာ အခု အင်္ဂလိပ်စကားများပြောလို့ Logic တို့သင်လာမှသိတာ။ အခု ဝိဘဇ္ဇဉာဏ်က လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀-ကတည်းက သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓက ချ

ပေးထားတဲ့ Logical Analysis ပါ။ ဘာကို Analysis လုပ်တာတုန်း၊ ‘ရူပက္ခန္ဓာ’ ကို လုပ်နေတာပါ။

ရူပက္ခန္ဓာဆိုတာဟာ အခု မိမိမှာရှိနေသော ရူပကာယကြီး၊ ဒီကာယကြီးထဲမှာရှိနေတဲ့ ကောဠာသပေါင်းများစွာ - ၄၂ မျိုး။ အဲဒီ ၄၂-မျိုးဖြစ်အောင် တည်ဆောက်ထားတဲ့ ကလာပတွေ၊ ကလာပ်စည်းတွေ Cell အရေအတွက်အားဖြင့် ကုဋေတစ်သိန်းကျော်။ အမျိုးအမည်အားဖြင့် ကလာပပေါင်း ၂၀၀-ကျော် အမျိုးကွဲတွေ ပါဝင်တယ်။ အရေအတွက်က ကုဋေတစ်သိန်းကျော်။

အဲဒီ ကလာပဆိုတာလေးတွေဟာ တစ်ကုဗမီလီမီတာခေါ်တဲ့ မီလီမီတာအတုံး လေးထောင့်လေးထဲမှာ ကလာပပေါင်း ၅-သန်း ဆန့်တယ်။ အဲဒီ လောက်ထိအောင် သေးတဲ့ပစ္စည်းတွေ။ သူတို့တတွေဟာ ကုဋေတစ်သိန်းထဲက စက္ကန့်တိုင်း စက္ကန့်တိုင်း ၅-ကုဋေ ပျက်နေတာ။ ၅-ကုဋေ ပျက်နေတဲ့နေရာကို ၅-ကုဋေ အစားထိုးနေရပါတယ်။ ဒီအလုပ်တွေ အဟုတ်တကယ် ရှိတယ်ဆိုတဲ့အကြောင်းကို လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀-က သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓက ရှင်းပြခဲ့တာပါ။ ဒါတွေ မှန်ကန်ကြောင်းကို Psychology နှင့် Physiology တို့က ပြန်ပြီးပြောလို့ Confirmed အတည်ပြုပါတယ်။ Confirmed ဆိုတာ ဗုဒ္ဓသင်ပြထားသော Theory Present Day Science, Psychology က confirmed လုပ်ပါတယ်။

အဲဒီသဘာဝတွေကို သိလာတဲ့အခါ မိမိအားထုတ်သော တရားသည် အလွတ်စပယ် ပြောတာမဟုတ်။ တကယ့်ကို Concrete Knowledge။ အဲဒါကို သေသေချာချာ သိလာတော့မှ အားထုတ်ရကျိုးလည်း

နပ်မယ်။ အားလည်း အားကိုးချင်လာပါတယ်။ ဘာကို အားကိုးချင်တာတုန်း။ ‘ကိုယ့်တရားကို ကိုယ် အားကိုးချင်တယ်။’ အဲဒီလို အားကိုးနိုင်လောက်သောတရားများ အမှန်ပဲလို့ သိတဲ့ဉာဏ်ဟာ ‘ဝိပဿနာဉာဏ်’ပဲ။ အဲဒီ ဝိပဿနာဉာဏ်က အလွန်တန်ဖိုးကြီးပါတယ်။

ဒီတော့ မိမိတို့တတွေ ယခု လူ့ဘဝ လူ့ခန္ဓာကို ရတဲ့အချိန်၊ ရတဲ့ကာလ အခုလောက် သိမ်မွေ့သော အဓိပ္ပာယ်၊ နူးညံ့သော အဓိပ္ပာယ်များကို သိနိုင်နားလည်နိုင်တယ်ဆိုတာဟာ ခုခေတ်ပညာတွေဖြစ်တဲ့ ဓာတုဗေဒသင်သင်၊ ရူပဗေဒသင်သင်၊ ရုက္ခဗေဒသင်သင်၊ သတ္တဗေဒသင်သင်၊ ဟောဒီလို သိမ်မွေ့တဲ့အဆင့်တော့ မရောက်ပါ။ အလွန်သိမ်မွေ့သော ရုပ်နာမ်တို့၏ ဖြစ်စဉ်၊ ရုပ်နာမ်တို့၏ သဘာဝကို ဒီဓမ္မဒေသနာကမှသာ လျှင် ဖော်ပြနိုင်တာပါ။

အဲဒီနည်းပညာကို ထုတ်ဖော်တဲ့ပညာ၊ ဝိပဿနာပညာပါ။ ဒီဝိပဿနာပညာကို မိမိကိုယ်တိုင် နှလုံးသွင်းနိုင်၊ ဆင်ခြင်နိုင်ပြီဆိုလျှင် ဒီဘဝ၊ ဒီခန္ဓာနှင့် ရတုန်းရခိုက်မှာ ဒီလို အဖိုးတန်သော ဘုရားပေးသည့် ဓမ္မအမွေအစစ်၊ သံသရာတစ်လျှောက်လုံး အသုံးဝင်သော ပညာ။ ဒါကို ဆုပ်ဆုပ်ကိုင်ကိုင် ရယူနိုင်အောင် ကြိုးစားကြရပါမည်။ ဒါမှ လူဖြစ်ကျိုးနပ်မှာ။ ဒီတော့ ဓမ္မမိတ်ဆွေများ အခုရရှိထားတဲ့ သုတပညာတွေကို သုံးပြီးတော့ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ရှိသမျှသောအချိန်မှာ ဒီသင်္ခါရဒုက္ခ အကြောင်းကို နှလုံးသွင်းနိုင်ဖို့၊ ဒီဝိပဿနာပညာနှင့် ဆင်ခြင်၍နေနိုင်ဖို့ လိုပါတယ်။ အားလုံး နိဗ္ဗာန်မဂ်ဖိုလ်ရောက်အောင် အားထုတ်နိုင်ကြပါစေ။

သာဓု၊ သာဓု၊ သာဓု။